

Knubbsälar med kutar på Måkläppen. Knubbsälarna ligger gärna med lite utrymme mellan varandra. De är mindre än gråsälar.

Så ser du skillnad mellan gråsäl och knubbsäl

Det är inte alltid lätt för den oinvidde att artbestämma sälar när man får glädjen att se dem. Även Våra Rovdjur har misstagit oss på sälbilder. Rovdjursföreningens sälexpert Jan-Åke Hillarp ger här en handledning i vilka kännetecken man kan titta på.

"Knubbsälen ser i praktiken ut som en öronlös labrador retriever hela livet"

Årsungen av gråsäl får allt rakare näsrygg med tiden.

Årsungen av knubbsäl har mer konkv näsrygg, som behålls i vuxen ålder.

Gråsälshanens näsborrar är mer parallella än hos knubbsäl.

Årsunge av knubbsäl. Näsborrarna på knubbsälen är mer V-ställda.

Gråsälen är redan vid 3 – 4 års ålder i G allmänhet större än en vuxen knubbsäl. En gråsälshanne kan väga upp till 300 kg. Svenskt rekord lär vara 303 kg, men större än 250 kg är mycket ovanligt. Honorna väger ungefär hälften så mycket.

Samma är förhållandet mellan könen hos knubbsäl, där den tyngsta kända hanen vägde 123 kg. Normalt för en gammal hanne är 100 – 115 kg. Knubbsälar är alltså normalt hälften så tunga som gråsälar.

Längdmässigt är skillnaderna mindre, men tydliga, när man ser dem tillsammans.

På platser där sälar samlas kan man i ett ovanfrånperspektiv se att gråsälar ligger tätt ihop medan knubbsälar normalt har ett avstånd på omkring metern mellan individerna. Där bägge arterna finns på samma strand flyttar sig knubbsälarna åt sidorna och ger plats för gråsälarna. Knubbsälar går nästan aldrig upp och lägger sig bland gråsälar. Årsungar av gråsäl

går ofta upp och lägger sig bland knubbsälarna, som då inte märkbart störs.

Sedda i profil har årsungar av gråsäl en svagt konkv näsrygg, som oftast redan vid ett års ålder är nästan rak från hjässan till nosspetsen. Så kommer den att förbli hos honor, medan hanarna med ökande ålder får en allt mer konkv näsrygg. Knubbsälen ser i praktiken ut som en öronlös labrador retriever hela livet, eftersom de har en tydligt avsatt panna.

Gråsäl på Måkläppen. De ligger ofta tätt ihop. Sälarna på bilden ömsar päls och på en säl i förgrunden syns hur den blekta ännu ej fällda pälsen finns kvar samtidigt som den nya fräscha grå pälsen håller på att växa ut.

Näsryggens profil hos en vuxen gråsälshane är rak och med åren mer utbuktande.

Sedda framifrån har gråsälens nästan parallella näsborrar, när de är stängda. Knubbsälen har i samma situation tydligt V-ställda näsborrar

Pälsfärgen kan variera inom arten. Gråsälarna kan vara alltifrån silverfärgade till nästan svarta med ojämnstora och ojämnt fördelade mörkare eller ljusare tecken. Knubbsälarna är vanligen tydligt melerade, men ljusa, nästan silver-

färgade individer med små mörka fläckar förekommer, liksom individer där de mörka fläckarna nästan flyter ihop. Pälsen är efter pälsömsningen i olika grå shatteringar hos de båda arterna, men av solljus bleks den och får en allt gulare eller rödare ton. Pälsfärgen är därför ingen bra artindikation. Kopparfärgade individer är ovanliga, men är i de allra flesta fall gråsäl. ▶

Knubbsäl. Pannan är tydligt markerad.

Gråsälshane. Gråsälar kan vara alltifrån silverfärgade till nästan svarta.

Gråsälshanens päls är vanligen mörk med ljusa fläckar.

Gråsälshonans päls är vanligen ljus med mörka fläckar, här rödblekt av solen.

► Pälsfärgen kan dock i de flesta fall användas för att könsbestämna gråsälar. Hanar är vanligen mörka med ljusare fläckar. Honorna är oftast ljusa med mörka fläckar. Detta syns bäst på hals och bröst.

Beträffande nyfödda kutar har gråsälar en vit lång lanugopäls (kutpäls), som börjar fällas vid ca 16 – 20 dagars ålder. Knubbsälar fäller sin grå långhåriga lanugopäls redan i moderlivet. Kutar som har denna kvar är vanligen för tidigt födda.

**TEXT OCH FOTO:
JAN-ÅKE HILLARP**

Gråsälskut cirka en vecka gammal, med sin vita kutpäls kvar.

